

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če so natise enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem julijem začne se II. polletje in prosimo torej p. n. naročnike, katerim s tem dnevom poteče naročba na „Slov. Gospodarja“, naj se podvirajo nadalješnjo naročnino doposlati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi dopošiljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do konca leta 1 fl. 30 kr. in do konca septembra pa 65 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštinih nakaznicah, ker so take pošiljave najbolj ročne.

Upravnistvo.

Ljudski shod pri Mariji-Snežni na Velki

se bode vršil na Petrovo, v ponedeljek, dne 29. junija v gostilnici gosp. Karola Krišperja. Začetek ob 3. uri popoldne.

Govorili bodo na tem shodu državni poslanec č. g. dr. Lavoslav Gregorec, deželni poslanec g. dr. Franc Radaj ter državni in deželni poslanec g. profesor Fr. Robič.

Slovenci ob nemški meji, udeležite se obilno tega shoda, da se prepričate, kako potrebno je dandanašnji držati se gesla »Svoji k svojim«!

Ljudski shod v Račah.

Ljudski shod se je vršil prav dobro, na zadovoljnost vsem. Vlado je zastopal g. plem. Reiner. Gospod dr. Radaj je zopet izjavil volilec, da ne vsprejme nobene izvolitve, pa navzoči tega niso hoteli odobriti. Lepo poljudno je g. Robič govoril o popravljanju krivic v zemljiškem katastru, ter razlagal, kako se je v tej velevažni zadevi vesti posestnikom. Na prošnjo predsednikovo obečal je potrebni poduk spisati in v »Slov. Gospodarju« objaviti.

Predsednik sam, č. g. dr. Gregorec, pa je dokazoval, kake krivice trpimo zaradi ogerske nagodbe in da je zlasti colninska in trgovinska zaveza z Ogersko uzrok, zakaj padajo cene našim zemljiškim pridelkom in zlasti da propada mlinarstvo. Ročno pomagano bi nam bilo, če se meja zapre svobodnemu privažanju iz Ogerske, kakor je bilo do leta 1851.

Resolucije vsprejete se glasijo:

1. Na ljudskem shodu v Račah zbrani Slovenci odobravamo, da so naši poslanci zapustili deželni zbor štajarski in se trdno nadejamo, da se ne vrnejo tje, dokler ne dobijo od vlade, pa tudi od nemške večine zadostnega poročstva, da se bodo narodne pravice in potrebe Slovencev spoštovale in dejanski priznavale povsod, zlasti pa z ozirom na deželni odbor, deželni

šolski svet, deželno gimnazijo v Ptujju, deželno vino-rejsko šolo v Mariboru in deželne železnice;

2. svojim deželnim in državnim poslancem izrekamo polno priznanje, trdno zaupanje in domoljubno zahvalo;

3. doplačevanje k vzajemnim stroškom v razmeri 70:30 odstotkov je za naše avstrijske dežele krivično in že neznosno in le v razmerju 57:43 bilo bi vsaj nekoliko opravičeno; sedanja colninska in trgovinska zaveza z Ogersko je pa zlasti našemu kmetovalstvu pogubna in se ima pravočasno t. j. še letos odpovedati. Ako ni mogoče tudi našemu kmetovalstvu pravične in ugodne sprave z Ogersko dognati, ne plaši nas to zelo nič, ampak želeli moramo, da obveljajo zopet colninske razmere, kakoršne so bile do leta 1851., da se namreč na meji zopet pobira colnina od vseh gospodarskih pridelkov ogerskih, k nam namenjenih.

Kaj hočejo nemški nacionalci?

Po naših spodnještajarskih mestih in trgih vse mrgoli ljudij, ki se imenujejo nemške nacionalce ali narodnjake. To so večidel tisti, ki so se prej nemškim liberalcem prištevali, to je tista zmes iz liberalnih Nemcev in nemškutarjev, ki jih že davno poznamo kot svoje nasprotnike, ker nasprotujejo našim narodnim pravicam in hočejo, naj bili Slovenci lepo ponižni, naj bi opravljali vsa težka dela, svoje krajcarje nemškim gospodom nosili, katerih sinovom naj bi po vrhu še vse boljše službe prepustili. Poleg tega naj bi se Slovenci pridno nemščine učili, da nemškim gospodom ne bo treba slovensko znati.

Ti Nemci in posili-Nemci so bili prej liberalci. Ko so pa spoznali, da liberalna stranka preveč Jude podpira, da je takorekoč pod judovsko komando in oblastjo, obrnili so liberalcem hrbet in ustanovili novo nemško-nacionalno stranko. Nedavno so se voditelji te nove nemške stranke zbrali na Dunaju in se dogovorili, za katere reči se hočejo potegovati. Ker mi Slovenci s temi možakarji vsaki dan občujemo in moramo po gostilnicah tudi pogosto njihova prerokovanja poslušati, zato je vredno, da tudi mi zvemo njihove misli in namene, da jih prav spoznamo in jim vemo o priložnosti odgovarjati. Kar so na Dunaju sklenili, da bodo zasledovali, to se je razglasilo po časnikih, je torej očitno in se ne more utajiti. To si naj naši možje zapomnijo, ker imajo ti možiceljni navado, če jih kdo z besedo trdo prime, da se ne morejo več ganiti, da se spustijo v tajbo, da svoje prave namene skrivajo in v drugi luči kažejo ter tako marsikaterega preslepijo. Kar so voditelji sklenili, to velja za celo stranko, za to se pa

nihče ne zmeni, če morda eden ali drugi reče, da ni z vsem zadovoljen, da to ali drugo reč ne potrdi.

Čujmo torej, kam ta stranka gleda in kam koraka. Pred vsem zahtevajo, da mora naše cesarstvo zmirom z Nemčijo sklenjeno ostati in da se mora še bolj trdno na Nemčijo privezati. Ta beseda se pa nam Slovencem že ne dopade. Mi redimo svoje vojake za svojo lastno brambo, ne pa za to, da bi vedno le Nemčijo varovali in branili. Nemčija je pod prusko oblastjo, Prusi ali Prajzi pa še nikoli niso bili naši odkritosrčni prijatelji, največkrat le naši zakleti sovražniki. Kdor se hoče o tem prepričati, naj le bere zgodovino t. j. zgodbe starih časov noter do leta 1866. Zakaj bi morali ravno mi Nemčijo varovati in zakaj bi morali mi ravno pod njenim varuštvom biti? Če bi bila Avstrija preslaba, mora našemu svetlemu cesarju na prosto voljo dano biti, katerega cesarja da hočejo na pomoč poklicati. Francoz in Rus sta tudi močna, in če bi teh eden našemu pomagal, se mu tudi ni treba nič bati.

Naši nemški narodnjaki hočejo Avstrijo nekako pod nemško oblast spraviti; kajti le Nemčija jim je pri srcu, zato hočejo, naj bi bili naš cesar nekako nemškemu podložni; in naj bi ne smeli z nobenim drugim v zvezo stopiti, kakor le z Nemčijo. To je pa razžaljenje za našega cesarja in za nas vse prave Avstrijance; kajti mi nočemo, da bi bili naš cesar kateremu drugemu podložni, oni morajo ostati čisto sam svoj neodvisni gospodar, da stopijo v zvezo s komur hočejo. Sicer so pa to prazne sanje naših nemškutarjev; kajti pri cesarskem dvoru imajo bolj modre svetovalce, kateri bodo že vedeli, na katere duri jim je potrkati, kedar bodo kako pomoč potrebovali.

Nadalje zahtevajo nemški nacionalci, da mora Avstrija braniti Nemce zoper »hude« Slované in da mora v prvi vrsti le za Nemce skrbeti. Prvo je smešno, ker mi Slovani Nemcem itak nič hudega nočemo in nič žalega ne storimo; drugo je pa krivično; kajti država mora skrbeti za vse národe, ne samo za Nemce. Priden oče, ki ima več otrok, bo na vse gledal in za vse skrbel; ako katerega zanemarja, da zbolí ali se popači, je le očetova škoda, ker mu to napravi sitnosti in stroške. Nemcev je v Avstriji premalo, da bi mogli sami vse davke plačevati in vse vojake dajati; na slabih nogah bi bila naša država, ko bi se opirala samo na Nemce. Zato skrbijo svetli cesar, da vse národe pri moči ohranijo, posebno Slované, ki dajejo več ko polovico vseh vojakov.

Kaj pa pravijo nemški nacionalci o veri? Oni obetajo, da vere ne bodo več napadali. Duhovnike bodo pa še naprej grizli, kajti oni zatrjujejo, da s »klerikalno« t. j. duhovniško stranko nočejo nič prijaznosti in vzajemnosti imeti. Da ti ljudje niso krščanskega duha, spoznamo posebno še iz tega, ker pravijo, da morajo šole take ostati, kakor so zdaj, namreč da duhovščina ne sme čez šole nobene oblasti imeti, da šole ne smejo biti verske, ampak »proste«, to je, brezverske v tem smislu, da se razum dveh ur krščanskega nauka v drugih šolskih urah ne sme nič govoriti o božjih rečeh in krščanskih dolžnostih. S tako šolo se pa nemškim kmetom ne bodo prikupili, kajti tudi nemški kmetje hočejo imeti krščansko šolo, dobro vedoči, da le krščanska izreja v mladosti rodi pridne gospodarje ter poštene, pokorne, trezne in zadovoljne posle.

Upati torej smemo, da se nemško-národna stranka med nemškim kmečkim ljudstvom ne bo preveč ukoreninila, kajti kmečko ljudstvo je verno; svoje glavne kričače ima ta stranka le po mestih; pa tam se ljudje radi po vetru obračajo; morda ne bo dolgo, da se oglasi spet kak nov prerok, in meščani bodo potem za tistim leteli. Zato pa mi te nemške nacionalne

stranke nič kaj ne obrajtamo; naj govorijo in prerokujejo kar hočejo, saj so samo preoblečeni liberalci.

Cerkvene zadeve.

Sv. misijon v Razborju nad Sevnico.

„Kratka je vojska, a večna je krona“.

Te resnične besede nedosežne, prekrasne pesmi doné nam še vedno v ušesih in bodo odmevale še poznih let v naših srcih; kajti ljubi Bog se je milostno ozrl tudi na nas zapuščene gorske prebivalce ter oblagodaril nas s svetim misijonom od dne 30. maja do dne 8. junija. Resnično, blaženi so bili dnevi in le prehitro so prešli, ko so apostolsko vneti č. gg. lazaristi od Sv. Jožefa pri Celju zbirali nas z gorečo svojo besedo v svetišču domače farne cerkve.

Slovesnost so pričeli domači gospod župnik z ganljivim nagovorom pred Najsvetejšim, želeč, da bi te izvanredne prilike zveličanja in prejemanja obilnih, božjih milostij se udeležila cela fara. Pravičnej želji ustreglo je rado ljudstvo, katero je vse dni s sveto gorečnostjo predige č. gg. misijonarjev verno in zvesto poslušalo, spovednice kar oblegalo, ter se sv. maš pridno udeleževalo.

Da, zaupanje na priprošnje preblazene Device Marije, naj ona sprosi obilni sad svetega misijona, se je v polnej meri opravičilo: Uspeh je bil sijajen! Velikanska cerkev je bila prenatlačena spokornjencev, kateri so prubjeni britko obžalovali svoje zmote in na slovesen način prisegali zvestobo usmiljenemu Jezusu. Prihajali pa so ljudje tudi iz bližnjih in daljnih far.

Z eno besedo, ne da se lahko misliti bolj svečana, ganljivejša cerkvena slovesnost od ravno opravljene sv. misijona. Vam pa, preblagi č. gg. duhovni očetje, kakor tudi č. g. župniku povrni Bog toliko nam podeljenih dušnih dobrot stoterno in usliši iz globočine srca kipeči vzdih:

„Naj opominja in vselej nas viža
Znamje presvet'ga misijonskega križa!“

Hvaležni farani.

Gospodarske stvari.

O mlatilnicah.

Mlatilnice so že precej razširjene, vendar v obče niso priljubljene, in navadno se toži, da se težko dajo goniti. Dostikrat pa mlatilnice tega niso krive, temuč delavci sami, ker ne vedo z njimi prav ravnati, in zato hočem o mlatilnicah nekaj napisati. Da mlatilnica veliko ali malo opravi, se težko ali lahko goni, je največ odvisno od tistega, ki snope vlaga, je snopje suho ali vlažno in kako se maže. Vlažna slama se prime na zobe in ne gre rada od »tromle«.

Mlatilnica se mora pogosto mazati, in najbolje je polovica laškega in polovica petroleja, vkup zmešana. Osi v ležišču in posebno ove ljuknjice, kjer se olje vliva, se morajo večkrat masčobe in prahu osnažiti in paziti, da se os ne užge; vroče osi se močno ogulijo in poškodujejo. Mlatilnice tudi delavci večkrat nalašč kaj poškodujejo, češ, kaj bi se s strojem mučili in delo prehitro opravili, ter nalašč stroj vseh sitnostij dolžijo, da se potem v kak kot spravi, kjer leta in leta nerabljen leži v gospodarjevo škodo.

Mlatilnica mora trdno stati, se ne sme celo nič majati, in če jo nerodni delavci gonijo ter sem ter tjo